מהדורה למורה – בת רבי עקיבא והנחש – דף תרגול (עולים)

דף תרגול על המדרש "בת רבי עקיבא והנחש": הבנת העלילה, מבנה המדרש, פער מידע, אירוניה וסמל, והרעיון "וצדקה תציל ממות". מתאים אחרי קריאת המדרש באתר; התלמידים והתלמידות יכולים לעבוד בזוגות בחלק ב׳.

מסלול עולים: גרסת עולים: מילון מילים בראש הדף, הוראות קצרות בעברית פשוטה, מחסן מילים להשלמות. מומלץ לעבוד בזוגות ולאפשר שימוש במילון.

מפתח תשובות

#	שאלה	תשובה / כיוון
1	מי אמר שהבת תמות?	ב – הכלדאים – חוזים בכוכבים
2	מה הרג את הנחש?	ג – בסיכת הראש שלה
3	למה איש לא שמע את העני שדפק בפתח?	ב – כי כולם היו טרודים בסעודה
4	איזה רעיון בא המדרש להוכיח?	א – אין מזל לישראל – מעשים טובים יכולים לשנות את הגזרה
5	רבי עקיבא סיפר לבת על הנבואה.	לא נכון – רבי עקיבא דאג מאוד, אך לא סיפר לה.
6	הבת נתנה לעני את האוכל שלה.	נכון
7	הבת ידעה שנחש מסתתר בקיר כשתקעה בו את הסיכה.	לא נכון – היא לא ידעה – הסיכה ננעצה בעין הנחש בלי שידעה.
8	רבי עקיבא אמר: "____ עשית".	מצוה
9	סדרו את האירועים מ־1 עד 5.	הסדר הנכון: ב → א → ג → ד → ה
10	חברו דמות לתכונה.	1–ג, 2–ב, 3–א, 4–ד

#	שאלה	תשובה / כיוון
11	מה פירוש "וצדקה תציל ממות"? איך זה קשור לבת?	לפי רבי עקיבא הצדקה מצילה לא רק ממוות משונה אלא מן המוות עצמו. הבת נתנה צדקה לעני – ובאותו לילה ניצלה מן הנחש; מעשה טוב שינה את הגזרה.
12	כתבו את הסיפור כאילו אתם העני. מה ראיתם? מה הרגשתם?	קריטריונים: גוף ראשון של העני; פרטים נאמנים למדרש (סעודה, דפיקה בפתח, איש לא שומע, הכלה נותנת את מנתה); ביטוי רגשות (בדידות, רעב, הכרת טובה); סגנון מדרשי – משפטים קצרים, מעט תיאורים; לשון תקינה.

כרטיס יציאה – כיוון

1. הצדקה – המעשה הטוב שעשתה לעני. 2. את הגורל הרע שנגזר ובוטל בזכות מעשה טוב. 3. תשובה אישית על בחירה מול גורל, או על לראות את מי שאחרים אינם רואים.

לוודא

- המקור: התלמוד הבבלי, מסכת שבת קנו ע״ב – לפי הנוסח באתר.
- "מכבנתא" – סיכת ראש או סיכת בגד (יש פירושים שונים).

הדף מתאים לעמוד "בת רבי עקיבא והנחש – דף תרגול" באתר. יצרה: רוית ראש בן ישי

בת רבי עקיבא והנחש – דף התלמיד/ה

מסלול: עולים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

מילים שכדאי לדעת

מילה	הסבר בעברית קלה	English
מדרש	סיפור או פירוש מהמסורת היהודית	midrash (rabbinic tale)
עלילה	רצף האירועים בסיפור	plot
נקודת מפנה	רגע שבו הכיוון של הסיפור משתנה	turning point
סמל	דבר מוחשי שמייצג רעיון	symbol
אירוניה	פער בין מה שנראה למה שקורה באמת	irony
ניגוד	שני דברים הפוכים זה ליד זה	contrast
פער מידע	הקוראים יודעים משהו שהדמות לא יודעת	information gap / dramatic irony
צדקה	עזרה לעני: אוכל, כסף או מעשה טוב	charity
גורל	מה שנקבע מראש שיקרה לאדם	fate

חלק א' – הבנת המדרש

סמנו תשובה אחת. כתבו נכון או לא נכון.

מחסן מילים: מצוה

1. מי אמר שהבת תמות?

א) רבי עקיבא ב) הכלדאים – חוזים בכוכבים ג) העני ד) החתן

2. מה הרג את הנחש?

א) במקל ב) באבן ג) בסיכת הראש שלה ד) בנר

3. למה איש לא שמע את העני שדפק בפתח?

א) כי כולם ישנו ב) כי כולם היו טרודים בסעודה ג) כי הדלת הייתה נעולה

ד) כי הוא לחש

4. איזה רעיון בא המדרש להוכיח?

(א) אין מזל לישראל – מעשים טובים יכולים לשנות את הגזרה (ב) הכוכבים תמיד צודקים

(ג) אסור להתחתן ביום מסוים (ד) צריך לפחד מנחשים

5. רבי עקיבא סיפר לבת על הנבואה. ◯ **נכון** ◯ **לא נכון**

6. הבת נתנה לעני את האוכל שלה. ◯ **נכון** ◯ **לא נכון**

7. הבת ידעה שנחש מסתתר בקיר כשתקעה בו את הסיכה. ◯ **נכון** ◯ **לא נכון**

8. רבי עקיבא אמר: "_____ עשית".

חלק ב' – מבנה, דמויות ואמצעים

סדרו לפי מספרים. חברו קו.

9. סדרו את האירועים מ־1 עד 5.

	שלב	**מספר בסדר (1, 2, 3...)**
א	ביום החתונה הבת נותנת את מנתה לעני שבפתח	
ב	החוזים בכוכבים מנבאים שהבת תמות מנשיכת נחש ביום חתונתה	
ג	בלילה היא תוקעת את סיכתה בקיר – והסיכה ננעצת בעין הנחש	
ד	בבוקר הנחש המת נגרר אחרי הסיכה, והבת מספרת לאביה על העני	
ה	רבי עקיבא דורש: "וצדקה תציל ממות"	

10. חברו דמות לתכונה.

#		**האות שלי**		**התאמה**
1	בת רבי עקיבא	____	א	בטוחים בעצמם – מייצגים גורל קבוע
2	רבי עקיבא	____	ב	אב דואג, מאופק ומחנך
3	הכלדאים	____	ג	רגישה לזולת וצנועה
4	העני	____	ד	נזקק ושקוף לרבים

חלק ג' – פרשנות וכתיבה

כתבו משפטים מלאים.

11. מה פירוש "וצדקה תציל ממות"? איך זה קשור לבת?

12. כתבו את הסיפור כאילו אתם העני. מה ראיתם? מה הרגשתם?

כרטיס יציאה

1. מה הציל את הבת לפי רבי עקיבא?

2. מה מסמל הנחש במדרש?

3. היום הבנתי ש...